

Informatieblad INVENT smartphone-enquête ‘Cultuur in het dagelijkse leven’

INLEIDING

Dit document geeft meer informatie over de smartphone-enquête “Cultuur in het dagelijkse leven”. Dit onderzoek maakt deel uit van een groot Europees project, getiteld INVENT, *European Inventory of Societal Values of Culture as a Basis for Inclusive Culture Policies in the Globalizing World*. Dit project wordt gefinancierd door het Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie. Meer informatie over het project is te vinden op <https://inventculture.eu/>.

Algemene beschrijving en doel van het onderzoek

Met de smartphone-enquête kijken we hoe mensen van 18 jaar en ouder in heel Europa **in hun dagelijks leven in aanraking komen met cultuur en hoe zij cultuur ervaren**. Het onderzoek wil een nauwkeuriger beeld krijgen door vragen te stellen die dicht bij het moment liggen waarop mensen culturele activiteiten ondernemen of met anderen over cultuur praten. Daarom ontvangen deelnemers gedurende een week dagelijks 4 korte vragenlijsten via hun smartphone. De vragenlijsten gaan over culturele gesprekken en culturele activiteiten die participanten op dat moment ervaren, of hebben ervaren vlak voor ze de vragenlijst ontvangen, en over hoe participanten zich voelen. Elke keer is de vragenlijst erg kort: het invullen duurt ongeveer 1 tot 2 minuten. Aan het begin van het onderzoek ontvangen de deelnemers daarnaast ook nog een korte algemene enquête waarin om wat achtergrondinformatie wordt gevraagd.

Cultuur kan veel verschillende dingen betekenen voor verschillende mensen. Daarom hebben de vragen in de enquête betrekking op uiteenlopende aspecten van cultuur, zoals muziek, televisie, boeken, eten, plekken om uit te gaan, creatieve hobby's, sport, politiek, spelletjes of games, internet, beroemde personen, etc.

Project informatie

PROJECT TITEL	INVENT, European Inventory of Societal Values of Culture as a Basis for Inclusive Culture Policies in the Globalizing World.
NAAM VAN DE HOOFDONDERZOEKERS	Prof. Dr. Susanne Janssen Prof. Dr. Marc Verboord
NAAM VAN DE ORGANISATIE	Erasmus School of History, Culture and Communication. Erasmus Universiteit Rotterdam
BRONNEN VAN FINANCIERING	Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie, in het bijzonder de oproep “De maatschappelijke waarde van cultuur en de impact van cultuurbeleid in Europa”
DOEL VAN DE STUDIE	Het project heeft tot doel de elementen te identificeren die aanwezig moeten zijn in het cultuurbeleid, zowel op Europees als op nationaal niveau, om de strategische doelstellingen van de Nieuwe Europese Agenda voor Cultuur te helpen verwezenlijken.

Samenvatting van de ethische procedures

Dit onderzoek is goedgekeurd door de Ethical Review Board van de ESHCC van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Voor het onderzoek gelden de volgende regels:

- De smartphone-enquête is alleen bedoeld voor personen van 18 jaar of ouder. Voor aanvang van de enquête, moet elke deelnemer bevestigen dat deze regel op hem of haar van toepassing is.
- Het smartphone-enquêteonderzoek bestaat uit 1 basisvragenlijst en 4 korte dagelijkse vragenlijsten die in de loop van 7 dagen naar de deelnemers worden verzonden.
- Deelname aan de smartphone-enquête is volledig vrijwillig. Dit betekent dat deelnemers op elk moment tijdens de deelname kunnen stoppen. Aan het begin van de eerste vragenlijst moet elke deelnemer bevestigen dat hij of zij ermee instemt vrijwillig deel te nemen ('actieve toestemming').
- Ook wanneer deelnemers de bevestiging ondertekenen dat ze vrijwillig deelnemen, kunnen ze op elk moment tijdens de smartphone-enquête zonder gevolgen stoppen ('Herroepingsrecht'). Dit geldt voor alle vragenlijsten die tijdens het onderzoek worden verstuurd.
- Door de toestemmingsverklaring met betrekking tot hun deelname aan de smartphone-enquête te bevestigen, stemmen deelnemers ermee in dat de antwoorden die ze geven wordt gebruikt voor het hierboven beschreven onderzoeksproject. Dit gebruik vindt plaats onder strikte voorwaarden die hieronder worden beschreven.
- Alle informatie die deelnemers geven door het invullen van de vragenlijsten tijdens het onderzoek – dus alle antwoorden op vragen – zal strikt vertrouwelijk worden behandeld. Dit betekent dat rapporten die gebruik maken van informatie uit de onderzoeksresultaten nooit te herleiden zijn tot individuele deelnemers. De anonimiteit van deelnemers aan de onderzoeksresultaten is te allen tijde gegarandeerd.
- De bevindingen van dit onderzoek zullen uitsluitend worden gebruikt voor academische onderzoeksdoeleinden. Dit betekent dat de informatie van de enquête wordt gebruikt voor rapporten die de onderzoekers schrijven voor de Europese Unie, voor wetenschappelijke publicaties van de onderzoekers (in lijn met het projectvoorstel), en voor secundaire analyse door andere onderzoekers.
- De vragenlijsten worden via de app m-Path naar de deelnemers gestuurd. M-Path is een gratis en veilige app gemaakt door de Universiteit van Leuven (België). Deelnemers downloaden de app en nemen via de app contact op met het onderzoeksteam. Deelnemers zullen dan de vragenlijsten op verschillende momenten tijdens de onderzoeksperiode ontvangen. Wanneer de onderzoeksperiode van 7 dagen is afgelopen, kunnen deelnemers de app van hun telefoon verwijderen. De app wordt alleen gebruikt voor het versturen van vragenlijsten en het ontvangen van antwoorden van deelnemers. Er wordt geen andere persoonlijke informatie gedownload. De app installeert ook geen cookies of andere programma's.
- De databestanden met de bevindingen van het onderzoek worden bewaard op een afgeschermd plaats die alleen toegankelijk is voor kernonderzoekers van het project en datamanager van de samenwerkende universiteiten. Kopieën van de gegevensbestanden worden aan de Europese Unie geleverd als bewijs van voltooide werkzaamheden.
- De gegevensbestanden die de antwoorden op de enquête bevatten, bevatten geen identificeerbare informatie van deelnemers (bijvoorbeeld e-mailadres of andere contactgegevens). Dergelijke identificeerbare informatie is slechts tijdelijk beschikbaar voor

het onderzoeksteam dat de enquête uitvoert en wordt verwijderd zodra het enquête is voltooid.

- Op basis van testen is vastgesteld dat het invullen van één enkele vragenlijst ongeveer 1-2 minuten duurt. Deelnemers kunnen geen claims indienen als ze deze schatting onnauwkeurig vinden, maar ze kunnen het onderzoek op elk moment stopzetten.
- De onderzoekers verklaren open en bereikbaar te zijn voor vragen tijdens en na deelname via e-mail (invent@eur.nl).

Voor onderzoeksproblemen of andere vragen over het onderzoeksproject, de Functionaris Gegevensbescherming van de Erasmus Universiteit, Marlon Domingus, MA (fg@eur.nl).

Samenvatting van de enquêteprocedure

- De enquête is bedoeld om informatie te krijgen over hoe individuen van 18 jaar of ouder in Europa over cultuur denken met als doel input te krijgen voor het ontwikkelen van een nieuw cultuurbeleid voor Europa. De onderzoekers hebben ervoor gezorgd dat alle onderwerpen die in de enquête aan bod komen, betrekking hebben op het door de EU goedgekeurde projectvoorstel.
- Mogelijke risico's/ongemakken voor deelnemers betreffen de frequentie waarmee deelnemers een vragenlijst krijgen. Deelnemers wordt gevraagd om 4 per dag een korte vragenlijst in te vullen in de loop van 7 dagen. De onderzoekers zijn van mening dat de ethische procedures afdoende zijn om met deze risico's om te gaan. Allereerst krijgen de deelnemers uitleg over de procedure. Ten tweede wordt aan deelnemers uitgelegd dat ze kunnen afhaken wanneer ze willen, en dat het ook prima is als ze bepaalde meldingen missen.
- Potentiële voordelen voor deelnemers betreffen de mogelijkheid om input te leveren voor de ontwikkeling van nieuw Europees cultuurbeleid. Via de gebruikte app kunnen deelnemers ook inzicht krijgen in hun eigen dagelijkse bezigheden.
- De resultaten van de enquête delen: De resultaten van de enquête zullen worden gedocumenteerd in rapporten voor de Europese Unie, die beschikbaar zullen komen op de website van het project. Het aantal, de aard en de timing van deze rapportages zullen volgen uit de beschrijving in het projectvoorstel.

Verklaring van geïnformeerde toestemming

Alle deelnemers die willen deelnemen, moeten de geïnformeerde toestemmingsverklaring bevestigen voordat ze aan de enquête beginnen, waarmee ze de volgende zaken aangeven:

- Ze zijn 18 jaar of ouder;
- Ze begrijpen en stemmen in met de ethische richtlijnen die in dit document worden beschreven;
- Hun deelname aan de enquête is vrijwillig en ze hebben het recht om hun deelname op elk moment te beëindigen zonder opgaaf van reden;
- Ze begrijpen wat er van hen wordt verwacht tijdens het onderzoek;
- Ze weten dat ze tijdens het onderzoek meerdere vragenlijsten op hun telefoon zullen krijgen met het verzoek deze te beantwoorden;
- Ze geven de onderzoekers toestemming om de informatie die ze verstrekken te gebruiken, binnen het ethische kader dat in dit document wordt beschreven.

Voordat deelnemers toestemming geven, krijgen zij de gelegenheid om bovenstaande informatie te lezen.

DETAILS VAN HET PROJECT & ETHISCHE PROCEDURES

Dit uitgebreidere informatieblad is bedoeld voor deelnemers die meer details willen weten, maar ook om de EU-projectmedewerkers, EU-recensenten van het project en andere geïnteresseerden te informeren

Project informatie

PROJECT TITEL	INVENT, European Inventory of Societal Values of Culture as a Basis for Inclusive Culture Policies in the Globalizing World.
NAAM VAN DE HOOFDONDERZOEKERS	Prof. Dr. Susanne Janssen Prof. Dr. Marc Verboord
NAAM VAN DE ORGANISATIE	Erasmus School of History, Culture and Communication Erasmus Universiteit Rotterdam
BRONNEN VAN FINANCIERING	Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie, in het bijzonder de oproep “De maatschappelijke waarde van cultuur en de impact van cultuurbeleid in Europa”
DOEL VAN DE STUDIE	Het project heeft tot doel de elementen te identificeren die aanwezig moeten zijn in het cultuurbeleid, zowel op Europees als op nationaal niveau, om de strategische doelstellingen van de Nieuwe Europese agenda voor cultuur te helpen verwezenlijken.
ONDERZOEKSPROCEDURE	<p>Het project bestaat uit verschillende fasen en methoden voor het verzamelen van gegevens. Centraal staat de mening, perceptie en het gedrag van burgers ten aanzien van ontwikkelingen in cultuur in de huidige samenleving. In dit onderzoek wordt in vergelijking met eerdere studies (a) specifiek aandacht besteed aan de ‘alledaagse cultuur’ van burgers, (b) de impact van sociale megatrends van globalisering, Europese integratie en migratie, digitalisering en toenemende sociale ongelijkheid, en (c) gebruikt verschillende methodieken (enquête, interviews, focusgroepen, sociale media-analyse, smartphone-enquête) om een meer open ‘bottom-up’ verslag te geven van wat burgers belangrijke cultuur vinden. Deze inzichten van burgers zullen beleidsmakers uitrusten met effectieve instrumenten om de impact van cultuurbeleid te meten, te begrijpen en te vergroten.</p> <p>De smartphone-enquête – waarnaar deze informatie verwijst – betreft een reeks korte vragenlijsten over culturele ontmoetingen in het dagelijkse leven tussen Europese burgers in 9 landen. Het onderzoek wordt uitgevoerd via een app die deelnemers kunnen downloaden.</p>

Onderzoek procedure-enquête

Met de smartphone-enquête kijken we hoe mensen van 18 jaar en ouder in heel Europa in hun dagelijks leven in aanraking komen met cultuur en hoe zij cultuur ervaren. Het onderzoek wil een nauwkeuriger beeld krijgen door vragen te stellen die dicht bij het moment liggen waarop mensen culturele activiteiten ondernemen of met anderen over cultuur praten. Daarom ontvangen deelnemers gedurende 7 dagen 4 keer per dag een korte vragenlijst via hun smartphone.

De vragenlijsten gaan over culturele gesprekken en culturele activiteiten die mensen op dat moment ervaren, of hebben ervaren vlak voor ze de vragenlijst ontvangen, en over hoe ze zich voelen. Elke keer is de vragenlijst erg kort: het invullen duurt ongeveer 1 tot 2 minuten. Aan het begin van het onderzoek ontvangen de deelnemers daarnaast ook nog een korte algemene enquête waarin om wat achtergrondinformatie wordt gevraagd.

Cultuur kan voor verschillende mensen zoveel verschillende dingen betekenen. Vragen in dit onderzoek hebben daarom betrekking op verschillende aspecten van cultuur, zoals muziek, televisie, boeken, eten, uitgaansgelegenheden, creatieve hobby's, sport, politiek, games, internet, bekende personen, enzovoort. Voor dit onderzoek sluiten we werk, school, relaties en persoonlijke verzorging uit.

De enquêtevragenlijst is ontwikkeld door de onderzoekers in het project en bevat input van alle bij het project betrokken landen.

De definitieve versie van de enquêtevragenlijst is samen met het huidige informatieblad en de vereiste informatie in het betreffende land naar de ethische beoordelingscommissie van de Erasmus Universiteit Rotterdam gestuurd. Deze commissie heeft ethische goedkeuring voor het onderzoek verleend.

In elk land is de definitieve versie van de vragenlijst (vertalingen) geprogrammeerd door het lokale onderzoeksteam in de app m-Path.

Opbouw van de enquête en motivering van de vragen

De onderzoekers hebben ervoor gezorgd dat alle onderwerpen die in de enquête aan bod komen, betrekking hebben op het projectvoorstel dat is goedgekeurd door de European Research Council. De onderzoekers hebben ervoor gezorgd dat alle vragen zo zijn geformuleerd dat ze concreet, neutraal en te beantwoorden zijn, in lijn met de standaardrichtlijnen voor het ontwerpen van enquêtes.

De enquêtevragenlijst bestaat uit de volgende onderdelen.

1. Achtergrondkenmerken en demografie

Vragen in dit deel hebben in de eerste plaats betrekking op demografische gegevens die nodig zijn om te controleren of de gerealiseerde steekproef van deelnemers representatief is voor de totale populatie. Daarom vragen we naar *geslacht, leeftijd, hoogste opleidingsniveau en plaats* waar de respondent woont. De meeste van deze eigenschappen zijn ook relevant voor de centrale vragen van het project. Het project zal onderzoeken of percepties en ervaringen van cultuur, en meningen over bredere culturele ontwikkeling en cultuurbeleid verschillen tussen verschillende sociale groepen in Europa. Om te weten wat Europese burgers graag terugzien in het Europese beleid, is het belangrijk om de verschillen tussen geslachten, leeftijdscategorieën, personen met verschillende opleidingsniveaus en/of beroepen en personen die in verschillende delen van het land wonen, te

begrijpen. Sommige verschillen in achtergrond kunnen verschillende meningen of behoeften verklaren.

2. Ervaringen met cultuur in het dagelijks leven

Een van de kerndoelen van het project is om beter inzicht te krijgen in welke aspecten van cultuur Europese burgers belangrijk vinden, aan welke activiteiten zij deelnemen en hoe dit verband houdt met hun welzijn en verbinding met anderen. In het smartphoneonderzoek besteden we vooral aandacht aan cultuur in het dagelijks leven. Er zijn drie verschillende versies of tracks van de smartphonestudie. Deze track is gebaseerd op een “free format” of een dagboek-achtige benadering.

De vragen in dit deel van het onderzoek gaan over welke culturele activiteiten mensen doen op de dag waarop ze de enquête invullen, en welke culturele gesprekken ze hebben op de dag van de enquête. Indien participanten aangeven een activiteit gedaan te hebben of een gesprek gevoerd te hebben, volgen enkele aanvullende vragen over de aard van de activiteit of het gesprek, met wie ze spraken of iets deden, waar ze waren, en hoe ze het ervoeren. De enquête vraagt ook hoe ze zich voelen op het moment dat ze de uitnodiging voor de enquête krijgen.

Verwachte/potentiële risico's/ongemak

De onderzoekers zien als het belangrijkste ongemak de intensiteit van het onderzoek. Deelnemers wordt gevraagd om 4 keer per dag vragenlijsten in te vullen gedurende een week. De onderzoekers zijn van mening dat de ethische procedures afdoende zijn om met deze risico's om te gaan. Allereerst kregen de deelnemers uitleg over de procedure. Ten tweede is aan deelnemers uitgelegd dat ze kunnen afhaken wanneer ze willen, en dat het ook prima is als ze bepaalde meldingen missen.

De onderzoekers merken ook op dat bij de ontwikkeling van de enquête best practices met betrekking tot de methodologie zijn gevolgd. Met name het Open Handbook of Experience Sampling Methodology¹ werd gedurende het hele proces geraadpleegd.

Potentiële voordelen

De enquête maakt deel uit van een onderzoeksproject dat een urgent maatschappelijk probleem aanpakt: hoe kan Europa beter inspelen op de culturele behoeften van zijn burgers? Deze vraag wordt gesteld tegen de achtergrond van grotere maatschappelijke ontwikkelingen die het dagelijks leven van burgers raken, zoals toenemende globalisering, immigratiestromen en digitalisering.

De smartphone-enquête zal inzichten opleveren in de culturele ervaringen van burgers in het dagelijks leven, waar beleidsmakers vaak geen rekening mee houden. Hoewel respondenten mogelijk niet onmiddellijk voordelen ondervinden van deelname, is er een 'trickle-up'-voordeel. Door een bottom-up benadering te volgen, stelt het onderzoek deelnemers in staat om input te leveren voor het Europese beleid, zodat ze later – hopelijk – de effecten kunnen zien. In meer algemene zin heeft het onderzoek tot doel de kloof tussen burgers en politiek in Europa te verkleinen.

Een direct voordeel voor de deelnemers is dat ze tijdens het onderzoek via de app inzicht krijgen in hun eigen gedrag en gevoelens.

---

¹ Myin-Germeyns, I. & Kuppens, P. (2021). The Open Handbook of Experience Sampling Methodology. Second edition. Leuven: REAL. ISBN: 9798417682889.

De resultaten delen

De resultaten van het onderzoek zullen worden gedocumenteerd in rapporten voor de Europese Unie, die beschikbaar zullen komen op de website van het project. Het aantal, de aard en de timing van deze rapportages zullen volgen uit de beschrijving in het projectvoorstel.

In een later stadium zullen wetenschappelijke artikelen worden geschreven die gebruik maken van de onderzoeksgegevens. Deze artikelen worden gepubliceerd in "open access formaat", wat betekent dat ze beschikbaar zijn zonder licentievergoedingen aan uitgevers. Alle gepubliceerde wetenschappelijke artikelen worden gepubliceerd op de website van het project.

Vertrouwelijkheid

De informatie die via het onderzoek wordt verzameld, wordt als vertrouwelijke informatie behandeld. Dit betekent dat wanneer de onderzoekers rapporteren over de bevindingen van het onderzoek, er alles aan wordt gedaan om ervoor te zorgen dat lezers van het rapport niet kunnen achterhalen welke deelnemer welk antwoord heeft gegeven. De deelnemers blijven anoniem in alle rapporten die gebruik maken van de onderzoeksgegevens. Deze vertrouwelijkheid komt op meerdere manieren tot stand.

Allereerst worden gegevens met betrekking tot de identiteit van de deelnemer (bijvoorbeeld e-mailadres of andere contactgegevens) gescheiden gehouden van de antwoorden die deelnemers geven.

Gegevens die zijn opgenomen in de data-analyse en onderzoeksrapportage (data-analysefase en rapportagefase) zijn niet te herleiden tot identificeerbare personen.

Ten tweede bevat de enquête geen vragen waarmee personen kunnen worden geïdentificeerd. Er zijn geen vragen die vragen naar een mate van detail of specificiteit die aanzienlijk herkenbaar kan zijn.

Ten slotte zullen de rapporten voornamelijk bevindingen in geaggregeerde vorm presenteren. Dit betekent dat voor bepaalde groepen respondenten voor het grootste deel statistische samenvattingen van antwoorden worden gepresenteerd. Antwoorden op open vragen uit de enquête kunnen individueel worden gepresenteerd, maar er wordt niet bekendgemaakt welke persoon dit specifieke antwoord heeft gegeven.

Kortom, alle directe identifiers worden verwijderd uit de verschillende datasets, evenals indirecte identifiers die niet essentieel zijn voor hergebruik van de data. Verder wordt het detailniveau van bepaalde indirecte identifiers (bijvoorbeeld geografische informatie, beroep/beroep) verminderd (door bijvoorbeeld aggregatie) bij het delen van de gegevens met anderen of het archiveren ervan in een openbaar archief.

Opslag en bescherming van de gegevens

Het consortium gaat Research Drive gebruiken als veilige omgeving om data op te slaan, uit te wisselen en te verwerken. De EUR heeft als coördinator van het INVENT-project een verwerkersovereenkomst gesloten met SurfSara Research drive. SurfSara Research-schijf is ISO27001-gecertificeerd en heeft de volgende (vertrouwde opslagoplossing) beveiligingsmaatregelen:

- 1) Versleuteling aan de serverzijde

- 2) Gegevens versleuteld tijdens verzending (SSL) (Qualys SSLtest A-classificatie)
- 3) Opties om gegevens in rust te versleutelen
- 4) Jaarlijkse audits
- 5) Beveiliging: procedure en pentesten
- 6) Compliancy met SURF Standard Framework for Cloud Services, AVG & GDPR
- 7) Broncoderecensies
- 8) Strikte toegangscontrole tot het datacenter
- 9) Opgeslagen gegevens worden ook gecontroleerd op malware (in overleg met instellingen)
- 10) Regelmatig uitgevoerde kwetsbaarheidsscans.
- 11) SURFsara is ISO/IEC27001 gecertificeerd (Informatiebeveiligingsnorm)
- 12) Wanneer bestanden worden verwijderd, worden ze maximaal 30 dagen als back-up opgeslagen (in verwijderde items)
- 13) Per 24 uur wordt van alle projecten een calamiteitenback-up gemaakt, die hersteld kan worden (niet per apart project maar voor alle projecten tegelijk)
- 14) Gegevensarchiefopatie op tape op elk moment dat het project dit vereist
- 15) 24/7 monitoring wordt gedaan door SURFSara. Rapporten op aanvraag

Onderdeel van deze technische basisbeveiligingsmaatregelen is ook 2-factor authenticatie, die ervoor zorgt dat gegevens achter twee beveiligingslagen worden opgeslagen.

Beloning

Een blijk van waardering kan worden aangeboden in de vorm van een klein geschenk (max. 10 euro) en/of willekeurig getrokken prijzen. De reden voor het aanbieden van een dergelijke stimulans is dat het invullen van de enquêtes tijd en aandacht van de respondenten vergt en het geven van een kleine blijk van waardering passend lijkt en tegenwoordig gebruikelijk is bij professionele enquêtebureaus in veel Europese landen. In het geval dat we een dergelijke stimulans zullen geven, zullen we duidelijk aangeven dat dit slechts een kleine blijk van dank is voor hun deelname. Ook zullen wij ervoor zorgen dat alle respondenten die het grootste deel van de enquêtes (80%) hebben ingevuld en die hebben aangegeven graag een cadeaubon te willen ontvangen, deze cadeaubon krijgen. Zoals hierboven uitgelegd, worden de e-mailadressen of postadressen die respondenten voor dit doel opgeven tijdelijk opgeslagen in een apart bestand (d.w.z. volledig gescheiden van de antwoorden van de deelnemers op de enquêtevragen). Zodra de respondenten hun cadeaubon hebben ontvangen, wordt dit bestand verwijderd.

Herroepingsrecht

Alle deelnemers hebben het recht om zich op elk moment terug te trekken uit de deelname aan de enquête. Dit wordt ook duidelijk gecommuniceerd in de toestemmingsinformatie aan het begin van de enquête.

Deelnemers hebben niet het recht om hun gegevens in te trekken nadat ze de enquête hebben ingevuld en hun antwoorden hebben ingediend. Wij zorgen ervoor dat de gegevens niet aan individuele respondenten kunnen worden gekoppeld. Daarom zal het moeilijk zijn om de gegevens terug te trekken zodra de respondenten de enquête hebben voltooid, maar de respondenten kunnen op elk moment tijdens hun deelname stoppen. Respondenten die tijdens hun deelname met de enquête zijn gestopt, kunnen in het opmerkingenveld van de vragenlijst aangeven dat ze de gegevens willen intrekken die ze hebben verstrekt tot het moment waarop ze besloten te stoppen.

Verklaring van toestemming

Alle deelnemers die willen deelnemen, moeten de geïnformeerde toestemmingsverklaring bevestigen voordat ze aan de enquête beginnen, waarmee ze de volgende zaken aangeven:

- Ze zijn 18 jaar of ouder;
- Ze begrijpen en stemmen in met de ethische richtlijnen die in dit document worden beschreven;
- Hun deelname aan het onderzoek is vrijwillig;
- Ze geven de onderzoekers toestemming om de informatie die ze verstrekken te gebruiken, binnen het ethische kader dat in dit document wordt beschreven.
- Dit is vrijwillige geïnformeerde toestemming die actief van aard is, wat betekent dat:
  - Deelnemers de vrije keuze hebben om al dan niet deel te nemen;
  - Deelnemers geïnformeerd worden over de inhoud en het doel van het onderzoek, de gevolgen van hun deelname en het gebruik van de door hen verstrekte informatie;
  - Deelnemers via een bijgevoegde link de gelegenheid krijgen dit informatieblad te lezen, voordat zij hun toestemming geven;
  - Deelnemers wordt gevraagd om actief toestemming te geven: ze moeten de toestemmingsvelden aanvinken om te bevestigen dat ze de voorwaarden van het onderzoek hebben begrepen en vrijwillig akkoord gaat met deelname.